

Nr 64.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1916 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av vissa delar av det s. k. Köpingskomplexet i Västmanlands län.

I en till riksdagen den 25 februari 1916 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 139, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva,

dels att den till det så kallade Köpingskomplexet i Västmanlands län hörande lotten litt. A må med i statsrådsprotokollet angivet område samt tillhörande vatten- och fiskerätt försäljas till Köpings stad mot en köpeskilling av 175,000 kronor och i övrigt på följande villkor:

att köpeskillingen vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att staden ensam bestrider de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader;

att Köpings kyrka bibehålles vid den densamma genom Kungl. Maj:ts brev den 29 mars 1667 och den 28 september 1668 tillförsäkrade dispositionsrätt till vissa ägor å området, så länge tegeltillverkning vid därvarande tegelbruk äger rum; samt

att staden förbinder sig att efter den av de i statsrådsprotokollet omnämnda 1915 års sakkunniga gjorda värdering inlösa å området befintliga, enskilda ägare tillhöriga byggnader, därest ägarna så påfordra;

dels att de till samma komplex hörande lotterna litt. Q, S, T, V, Aa och Ai må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område, sedan den prövning, som finnes böra påkallas rörande fridlysning såsom naturminnesmärke av å områdena befintlig ekskog, i vederbörlig ordning ägt rum, försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor, med skyldighet för köpare att inlösa enskilda ägares byggnader på sätt i nästföregående punkt föreskrivits;

dels att de till samma komplex hörande lotterna litt. B, C, D, E, F, G, H, I, N, O, P, R, U, Va, X, Y, Z, Å, Ä, Ab, Ac, Ad, Ae, Af och Ah må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område efter sådan prövning beträffande ekskog, som nyss nämnts, upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med skyldighet för köpare att inlösa enskilda ägares byggnader på sätt i föregående punkter föreskrivits samt med förbehåll beträffande lotten litt. Ab om nyttjanderätt för arbetaren C. F. Brandt under hans återstående livstid till ägofiguren nr 1353 å en i ärendet företedd karta för en årlig avgäld av tio kronor;

dels ock att den till samma komplex hörande lotten litt. Ag må med i statsrådsprotokollet angivet område försäljas till Kungs-Barkarö kommun för en köpeskillning av 2,000 kronor att vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet samt med skyldighet för kommunen att ensam bestrida de med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Genom den utredning rörande dispositionen av det s. k. Köpingskomplexet, som förebragts av de av Kungl. Maj:t år 1913 för ändamålet tillkallade sakkunniga synes utskottet till fullo ådagalagt, att ett bibehållande i kronans ägo av ifrågavarande egendomskomplex skulle bliva för staten i ekonomiskt hänseende ofördelaktigt. Under sådana förhållanden anser sig utskottet i likhet med departementschefen och de sakkunniga bära förorda en föryttring av egendomen ifråga med undantag likväl av de delar därav, vilka departementschefen av välgrundade skäl ansett fortfarande bära bibehållas.

Genom den av Kungl. Maj:t föreslagna försäljningen skulle på sätt även framgår av utredningen i ärendet det betydande kapital ifrågavarande fastighetskomplex representerar, komma att lämna väsentligt högre avkomst än under nuvarande förhållanden eller vad som skulle bliva fallet i händelse av förnyad utarrendering under av de sakkunniga angivna förutsättningar. Det föreliggande förslaget har även, så vitt utskottet kunnat finna, på samma gång det såsom ovan antytts inriktats på tillgodoseende av statens direkta ekonomiska intresse i egenskap av jordägare, jämväl så långt det med hänsyn till föreliggande omständigheter varit möjligt, tagit vederbörlig hänsyn till de synpunkter, som föranlett statsmakterna att på olika vägar söka främja bildande av självständiga jordbruk.

Utskottet tvekar därför icke att biträda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag till egendomens disposition.

Enligt det föreliggande förslaget skall försäljningen av de olika styckningslotterna ske under villkor att köparna inlösa de å lotterna befintliga enskilda personer tillhöriga byggnader, vilka blivit av de ovan nämnda sakkunniga värderade. Till utskottets kännedom har kommit att de personer, som å ifrågavarande egendomskomplex äga byggnader, hysa bekymmer för att de genom förevarande förslag skola riskera förlora i byggnaderna nedlagt kapital, särskilt i den mån byggnaderna ej blivit föremål för särskild värdering. Utskottet vill emellertid uttala sin förvisning därom, att Kungl. Maj:t vid genomförande av förevarande förslag till egendomens disposition kommer att taga berättigad hänsyn till enskilda byggnadsägares ekonomiska intresse.

Vad departementschefen anfört i fråga om utförande å egendomen före dess försäljning på statens bekostnad av vissa torrlägningsarbeten och väganläggningar föranleder icke någon utskottets erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva

dels att den till det så kallade Köpingskomplexet i Västmanlands län hörande lotten litt. A må med i statsrådsprotokollet angivet område samt tillhörande vatten- och fiskerätt försäljas till Köpings stad mot en köpeskillning av 175,000 kronor och i övrigt på följande villkor:

att köpeskillningen vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet;

att staden ensam bestrider de med områdets avskiljande och lagfart å fänget förenade kostnader;

att Köpings kyrka bibehålles vid den densamma genom Kungl. Maj:ts brev den 29 mars 1667 och den 28 september 1668 tillförsäkrade dispositionsrätt till vissa ägor å området, så länge tegeltillverkning vid därvarande tegelbruk äger rum; samt

att staden förbinder sig att efter den av de i statsrådsprotokollet omförmälda 1915 års sakkunniga gjorda värdering inlösa å området befintliga, enskilda ägare tillhöriga byggnader, därest ägarna så påfordra;

dels att de till samma komplex hörande lotterna litt. Q, S, T, V, Aa och Ai må var för sig med i

statsrådsprotokollet angivet område, sedan den provning, som finnes böra påkallas rörande fridlysning såsom naturminnesmärke av å områdena befintlig ekskog, i vederbörlig ordning ägt rum, försäljas å offentlig auktion till den högstbjudande under de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor, med skyldighet för köpare att inlösa enskilda ägares byggnader på sätt i nästföregående punkt föreskrivits;

dels att de till samma komplex hörande lotterna litt. B, C, D, E, F, G, H, I, N, O, P, R, U, Va, X, Y, Z, Å, Ä, Ab, Ac, Ad, Ae, Af och Ah må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område efter sådan provning beträffande ekskog, som nyss nämnts, upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med skyldighet för köpare att inlösa enskilda ägares byggnader på sätt i föregående punkter föreskrivits samt med förbehåll beträffande lotten litt. Ab om nyttjanderätt för arbetaren C. F. Brandt under hans återstående livstid till ägofiguren nr 1353 å en i ärendet företedd karta för en årlig avgäld av tio kronor;

dels ock att den till samma komplex hörande lotten litt. Ag må med i statsrådsprotokollet angivet område försäljas till Kungs-Barkarö kommun för en köpeskilling av 2,000 kronor att vid tillträdet kontant inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet samt med skyldighet för kommunen att ensam bestrida de med områdets avskiljande och lagfart å fänget förenade kostnader.

Stockholm den 4 maj 1916.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se memorial nr 59.
